

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૨૬૬૨/૨૦૦૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી આર. પી. ઢોલરિયા

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨.	રિપોર્ટરને રિફર કરવું કે નહીં?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

ગુજરાત રાજ્ય – અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

ડહ્યાભાઈ કાલીદાસ પરમાર અને ૧ – સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થીતી:-

સુશ્રી મોનાલી ભટ્ટ, અપીલકર્તા નંબર ૧ માટે એપીપી

શ્રી સી. બી. દસ્તૂર, સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧ માટે
એડવોકેટ

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨ ને નોટિસ બજાવવામાં આવી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી આર. પી. ઢોલરિયા

તારીખ ૨૩/૦૩/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

૧. ગુજરાત રાજ્યએ ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૭૩ ની કલમ ૩૭૮ હેઠળ
વિશિષ્ટ ન્યાયાધીશ, ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટ નંબર ૫, સુરત દ્વારા સ્પેસિયલ (એસીબી)
કેસ નંબર ૬/૧૯૯૩ માં આપેલા તારીખ ૨૦/૦૮/૨૦૦૫ ના નિર્દોષ

છૂટકારાના ચુકાદા અને હુકમ સામે હાલની અપીલ કરી છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન ન્યાયાધીશે સામાવાળા – આરોપીઓને ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી અધિનિયમ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૭, ૧૨, ૧૩(૧)(ડી) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓમાંથી નિર્દોષ છોડી મૂક્યા છે.

૨. હાલની અપીલને જન્મ આપતી ટૂંકી હકીકતો એ છે કે ફરિયાદી ઠાકોરભાઈ કરશનભાઈ પટેલ સંબંધિત સમયે મહુવા ગામ, જિલ્લો સુરત ખાતે રહેતા હતા. તારીખ ૨૯/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ, પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર જોખર, મહુવાએ પ્રોહિબિશન એક્ટ હેઠળ ફરિયાદીના ઘર પર રેડ પાડી હતી અને તે સમયે ફરિયાદી વડોદરા ખાતે હતા અને તેમને નાસતા ફરતા દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. તારીખ ૨૭/૦૧/૧૯૯૨ ના રોજ, પોલીસ કોન્સ્ટેબલ આરોપી નંબર ૧ ફરિયાદીને એસ. ટી. બસ સ્ટેન્ડ પર મળ્યા અને તેમની સામે નોંધાયેલા પ્રોહિબિશનના કેસ અંગે માહિતગાર કર્યા. ત્યારબાદ, આરોપી નંબર ૧ પોલીસ કોન્સ્ટેબલે ફરિયાદીને ધમકી આપી કે જો તેઓ તેમને રૂ. ૫૦૦/- નહીં આપે તો તેમને જેલના સળિયાપાછળ ધકેલી દેવામાં આવશે. ફરિયાદીએ આરોપીને કહ્યું કે હાલમાં તેમની પાસે આપવા માટે કંઈ નથી, જેની પર આરોપીએ ફરિયાદીને કહ્યું કે તેઓ માંગેલી રકમ મેળવવા માટે આવતીકાલે પાછા આવશે. ફરિયાદી લાંચની રકમ આપવા ઈચ્છતા ન હોવાથી, તેમણે એન્ટી કરપ્શન બ્યુરો, સુરત સમક્ષ રજૂઆત કરી હતી. ત્યારબાદ, ટ્રેપનું આયોજન કરવામાં

આવ્યું હતું અને આખરે આરોપીઓ રંગેહાથ ઝડપાઈ ગયા હતા. ત્યારબાદ પંચોની હાજરીમાં જમી પંચનામું અને ટ્રેપ સંબંધિત અન્ય કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી. આથી, સામાવાળાઓ આરોપીઓ વિરુદ્ધ ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી અધિનિયમ, ૧૯૮૮ ની કલમ ૭, ૧૨, ૧૩(૧)(ડી) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી.

૩. ફરિયાદના અનુસંધાને, તપાસ અમલદારે તપાસ હાથ ધરી હતી અને સામાવાળા આરોપી વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ ફાઇલ કરી હતી. આરોપીઓ સામે તોહમતનામું ફરમાવવામાં આવ્યું હતું. આરોપીઓએ ગુનાની ના પાડી હતી અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હતી.

૩.૧ ગુનો સાબિત કરવા માટે, સરકારી પક્ષે કેટલાક સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને દસ્તાવેજી પુરાવા પણ રજૂ કર્યા છે.

૩.૨ ટ્રાયલના અંતે, સીઆરપીસીની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીઓનું નિવેદન નોંધ્યા પછી અને સરકારી પક્ષ અને બચાવ પક્ષ તરફથી દલીલો સાંભળ્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે ઉપર જણાવ્યા મુજબ ચુકાદો અને હુકમ આપ્યો હતો.

૪. તેનાથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તા રાજ્યએ આ કોર્ટ સમક્ષ ઉપરોક્ત ફોજદારી અપીલ કરી છે.

૫. હાલની અપીલ કરીને, અપીલકર્તા રાજ્યએ મુખ્યત્વે દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું મૂલ્યાંકન કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે અને નિર્દોષ છૂટકારાનો ખોટો હુકમ નોંધ્યો છે. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું તેના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલ્યાંકન કર્યું નથી અને વાસ્તવમાં, પુરાવાનું યોગ્ય મૂલ્યાંકન થયું જ નથી અને તેથી, નિર્દોષ છૂટકારાનો આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમ રદ કરવા પાત્ર છે.

૬. રાજ્ય વતી વિદ્વાન એપીપી સુશ્રી મોનાલી ભટ્ટે દલીલ કરી છે કે મુખ્ય ઘટક એટલે કે માંગણી ખુદ ફરિયાદમાંથી જ સ્પષ્ટપણે બહાર આવે છે અને રેડ સમયે પણ ફરિયાદીએ ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો આપી હતી અને તેથી માંગણી ખુદ અનુમાનિત થાય છે કારણ કે ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો સામાવાળા આરોપીના કબજામાંથી રિકવર કરવામાં આવી હતી અને તેથી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલ તારણ કાયદાની જોગવાઈઓ અને રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવાઓની વિરુદ્ધ છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે ટ્રેપ સમયે ફરિયાદી સાથે ગયેલા પંચ નંબર ૧ મુજબ, ફરિયાદીએ પોતાની દુકાને આરોપી

નંબર ૨ ને ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો સોંપી હતી. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, માંગણી અને સ્વીકાર ખુદ સાબિત થાય છે. વિદ્વાન એપીપીએ વધુમાં દલીલ કરી છે કે આ ફોજદારી અપીલ મંજૂર કરવા પાત્ર છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમ રદબાતલ કરવા પાત્ર છે.

૭. સામાવાળાઓ આરોપીઓ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી સી. બી. દસ્તૂરે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને ટેકો આપ્યો છે અને આ કોર્ટને સાક્ષીઓની જુબાની તેમજ આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમમાંથી ધ્યાન દોર્યું છે અને દલીલ કરી છે કે પ્રશ્ન હેઠળના ગુનામાં હાલના આરોપીઓની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા નથી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે હાલના કેસમાં માંગણી, સ્વીકાર અને રિકવરી અંગેના મુખ્ય ઘટકો સરકારી પક્ષ દ્વારા સાબિત કરવા જરૂરી છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે તેમની જુબાનીમાં, ફરિયાદીએ એવું નિવેદન આપ્યું છે કે આરોપી નંબર ૧ એ ક્યારેય તેમની પાસે ગેરકાયદેસર બક્ષિસની કોઈ રકમની માંગણી કરી ન હતી અને આરોપી નંબર ૨ ને આપેલા રૂ. ૫૦૦/- ની રકમ વાસણોની બાકી રકમ હતી જે ફરિયાદીએ અગાઉ ખરીદ્યા હતા. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે જો પંચ નંબર ૧ ના પુરાવાનું યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે તો, ફરિયાદી અને આરોપી નંબર ૨ વચ્ચે માંગણી અને સ્વીકાર અંગે કોઈ સ્પષ્ટ વાતચીત જણાતી નથી

અને તેનાથી વિપરીત ફરિયાદીએ પોતે જ જુબાની આપી હતી કે તેમણે આરોપી નંબર ૨ ને વાસણોની કિંમત પેટે પૈસા આપ્યા હતા અને ગેરકાયદેસર બક્ષિસ તરીકે નહીં. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, જો એવું સાચું માનવામાં આવે કે ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો આરોપી પાસેથી રિકવર કરવામાં આવી હતી પરંતુ તે સાબિત થતું નથી કે આ રકમ ગેરકાયદેસર બક્ષિસ સામે હતી. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, ગેરકાયદેસર બક્ષિસના મુખ્ય મહત્વના ઘટકો, એટલે કે માંગણી, સ્વીકાર અને રિકવરી હાલના કેસમાં ગાયબ છે અને જ્યાં સુધી ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટોની રિકવરીનો સવાલ છે, આરોપીના કબજામાંથી રિકવર કરાયેલી નોટો અર્થહીન બની જાય છે. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે ચુકાદાઓની શ્રેણીમાં જ્યાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે માંગણી અને સ્વીકારના સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ પુરાવાના અભાવે, કોઈ દોષસદ્ધિ નોંધી શકાય નહીં. તેથી, હાલની ફોજદારી અપીલ રદ કરવા પાત્ર છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમ કાયમ રાખવા પાત્ર છે.

૮. આ કોર્ટે અપીલકર્તા રાજ્ય વતી વિદ્વાન એપીપી સુશ્રી મોનાલી ભટ્ટ અને સામાવાળાઓ આરોપીઓ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી સી. બી. દસ્તૂરને સાંભળ્યા છે.

૯. આ તબક્કે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના કેટલાક ચુકાદાઓનો સંદર્ભ લેવો ફળદાયી રહેશે. (૨૦૦૯) ૬ એસસીસી ૫૮૭ માં રિપોર્ટ થયેલ એ. સુબેર વિ. કેરળ રાજ્યના કેસમાં, કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩(૧)(ડી) ની વૈધાનિક જોગવાઈઓના આશય પર વિચાર કરતી વખતે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું કે સરકારી પક્ષે અન્ય કોઈ ફોજદારી ગુનાની જેમ વ્યાજબી શંકાથી પર રહીને તે હેઠળનો આરોપ સાબિત કરવાનો રહેશે અને ગેરકાયદેસર બક્ષિસની માંગણી અને સ્વીકારના યોગ્ય પુરાવા દ્વારા અન્યથા સ્થાપિત ન થાય ત્યાં સુધી આરોપીને નિર્દોષ ગણવો જોઈએ, જે દોષસિદ્ધિ નોંધવા માટે જરૂરી મહત્વના ઘટકો છે.

૧૦. (૨૦૧૧) ૬ એસસીસી ૪૫૦ માં રિપોર્ટ થયેલ કેરળ રાજ્ય અને અન્ય વિ. સી. પી. રાવના કેસમાં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે, એ જ ગુનાઓ અંગે પોતાના અગાઉના ચુકાદાનો પુનરોચ્ચાર કરતા ઠરાવ્યું કે માત્ર રિકવરી પોતે જ આરોપી સામેનો આરોપ સાબિત કરશે નહીં અને લાંચ ચુકવ્યાનું સાબિત કરવા માટે અથવા આરોપીએ લાંચ હોવાનું જાણીને સ્વેચ્છાએ નાણાં સ્વીકાર્યા હતા તે દર્શાવવા માટેના કોઈ પુરાવાના અભાવે, દોષસિદ્ધિ ટકી શકે નહીં.

૧૧. કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ ના અનિવાર્ય પૂર્વ-જરૂરીયાતોને સ્પષ્ટ કરવા

માટે નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા તાજેતરના એક નિવેદનમાં, એઆઈઆર ૨૦૧૪ એસસી (સપ્લી) ૧૮૩૭ માં રિપોર્ટ થયેલ બી. જયરાજ વિ. એ. પી. રાજ્યના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અસ્પષ્ટ શબ્દોમાં રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે કે માંગણીના પુરાવા વિના આરોપી પાસેથી કરન્સી નોટોનો માત્ર કબજો અને રિકવરી એ કલમ ૭ તેમજ કલમ ૧૩(૧)(ડી)(૧) અને (૨) હેઠળનો ગુનો સ્થાપિત કરશે નહીં. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે ગેરકાયદેસર બક્ષિસ માટેની માંગણીના કોઈ પુરાવાના અભાવે, કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુ અથવા નાણાકીય લાભ મેળવવા માટે ભ્રષ્ટ્ર અથવા ગેરકાયદેસર સાધનોનો ઉપયોગ અથવા જાહેર સેવક તરીકેના હોદ્દાનો દુરુપયોગ સાબિત થયેલ ગણી શકાય નહીં. આથી, માંગણીની સાબિતીને કલમ ૭ અને ૧૩ હેઠળના ગુના માટે અનિવાર્ય અને વ્યાપક જનાદેશ ગણવામાં આવ્યો છે. કાયદાની કલમ ૨૦ કે જે તેમાં પરિકલ્પના કરાયા મુજબ ધારણા કરવાની પરવાનગી આપે છે, તેના સંબંધમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે તે માત્ર કલમ ૭ હેઠળના ગુના માટે લંબાવી શકાય છે અને કલમ ૧૩(૧)(ડી)(૧) અને (૨) હેઠળના ગુનાઓ માટે નહીં, તે કોઈ સત્તાવાર કામ કરવા અથવા ના કરવા બદલ ગેરકાયદેસર બક્ષિસ સ્વીકારવાના પુરાવા પર પણ નિર્ભર છે. ગેરકાયદેસર બક્ષિસ સ્વીકારવાનો આવો પુરાવો, એ બાબત પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો કે, જો માંગણીનો પુરાવો હોય તો જ અનુસરી શકે છે. પરિણામસ્વરૂપ, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે માંગણીના પુરાવાના અભાવે,

કાયદાની કલમ ૨૦ હેઠળ આવી કાનૂની ધારણા પણ ઉદ્ભવશે નહીં.

૧૨. ફોજદારી કેસોમાં ન્યાય વ્યવસ્થાના તાણાવાણામાં વણાયેલા સુવર્ણ સિદ્ધાંતના પુનરોચ્ચારમાં, (૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૪૦૬ માં રિપોર્ટ થયેલ સુજીત બિશ્વાસ વિ. અસમ રાજ્યના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે શંકા, ગમે તેટલી ગંભીર હોય, સાબિતીનું સ્થાન લઈ શકતી નથી અને સરકારી પક્ષ પોતાનો કેસ "હોઈ શકે છે" ની શ્રેણીમાં રાખી શકે નહીં પરંતુ કોઈપણ શક્ય અટકળ અથવા અનુમાનથી મુક્ત થવા માટે તેને "હોવું જ જોઈએ" ના ક્ષેત્રમાં અપગ્રેડ કરવું પડશે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે, કોર્ટે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે ન્યાયનો અનાદર અટકે અને જો હકીકતો અને સંજોગોમાં, બે મંતવ્યો શક્ય હોય, તો શંકાનો લાભ આરોપીને આપવો જ જોઈએ.

૧૩. નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા નક્કી કરાયેલા ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં અને ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી અધિનિયમ, ૧૯૮૮ હેઠળ સમાવિષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કેસના પુરાવાનું યોગ્ય રીતે મૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી છે.

૧૪. આ કોર્ટે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા આક્ષેપિત ચુકાદા તેમજ પેપર બુકના સ્વરૂપમાં રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું બારીકાઈથી નિરીક્ષણ કર્યું છે. સરકારી પક્ષના કથન મુજબ, ફરિયાદી ઠાકોરભાઈ કરશનભાઈ પટેલ મહુવા ગામ, જિલ્લો સુરત ખાતે રહેતા હતા. તારીખ ૨૯/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ, પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર ખોખર, મહુવાએ પ્રોહિબિશન એક્ટ હેઠળ ફરિયાદીના ઘર પર રેડ પાડી હતી અને તે સમયે ફરિયાદી વડોદરા ખાતે હતા અને તેમને નાસતા ફરતા દર્શાવવામાં આવ્યા હતા. તારીખ ૨૭/૦૧/૧૯૯૨ ના રોજ, પોલીસ કોન્સ્ટેબલ આરોપી નંબર ૧ ફરિયાદીને એસ. ટી. બસ સ્ટેન્ડ પર મળ્યા અને તેમની સામે નોંધાયેલા પ્રોહિબિશનના કેસ અંગે માહિતગાર કર્યા. ત્યારબાદ, આરોપી નંબર ૧ પોલીસ કોન્સ્ટેબલે ફરિયાદીને ધમકી આપી કે જો તેઓ તેમને રૂ. ૫૦૦/- નહીં આપે તો તેમને જેલના સળિયા પાછળ ધકેલી દેવામાં આવશે. ફરિયાદીએ આરોપીને કહ્યું કે હાલમાં તેમની પાસે આપવા માટે કંઈ નથી, જેની પર આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદીને કહ્યું કે તેઓ માંગેલી રકમ મેળવવા માટે આવતીકાલે પાછા આવશે. ફરિયાદી લાંચની રકમ આપવા ઈચ્છતા ન હોવાથી, તેમણે એન્ટી કર્પ્શન બ્યુરો, સુરત સમક્ષ ફરિયાદ નોંધાવી હતી. ત્યારબાદ, ટ્રેપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું અને આખરે આરોપીઓ રંગેહાથ ઝડપાઈ ગયા હતા અને જેના દ્વારા આરોપીઓએ ભ્રષ્ટાચાર નાબૂદી અધિનિયમની કલમ ૭, ૧૨, ૧૩(૧)(ડી) સાથે વાંચતા કલમ ૧૩(૨) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનો કર્યો છે.

૧૫. પી.ડબલ્યુ. નંબર ૧ કરશનભાઈ પટેલ ફરિયાદીએ જુબાની આપી છે કે તેઓ મહુવા ગામ, જિલ્લો સુરત ખાતે રહેતા હતા અને તેઓ ખેતમજૂર હતા. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે તારીખ ૨૯/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ, પોલીસ સબ ઇન્સ્પેક્ટર જોખર, મહુવાએ પ્રોહિબિશન એક્ટ હેઠળ તેમના ઘર પર રેડ પાડી હતી અને તે સમયે તેઓ વડોદરા ખાતે હતા. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે રેડ પાડનાર પોલીસ અધિકારીઓએ તેમની પત્નીને ગાળો આપી હતી જેના કારણે તેઓ ઉત્તેજિત થઈ ગયા હતા અને સુરત ખાતે એન્ટી કરપ્શન બ્યુરોનો સંપર્ક કર્યો હતો અને પોલીસ અધિકારીઓ સામે ફરિયાદ નોંધાવી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે જો કે તેમણે એસીબી સમક્ષ ફરિયાદ નોંધાવી હતી અને તેના પર સહી કરી હતી, પરંતુ ફરિયાદમાં શું લખ્યું હતું તે તેઓ જાણતા ન હતા. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે ટ્રેપના દિવસે, તેઓ પંચ અને અન્ય પોલીસ અધિકારીઓ સાથે બસ સ્ટેન્ડ પહોંચ્યા અને તે સમયે વાસણની દુકાનના માલિક ભવરસિંહ પુરોહિત આરોપી નંબર ૨ એ તેમને વાસણોની તેમની અદત્ત રકમ વિશે પૂછ્યું અને ત્યારબાદ તેમણે આરોપી નંબર ૨ ને રૂ. ૫૦૦/- સોંપ્યા અને તે સમયે એસીબીના માણસો ત્યાં આવ્યા અને આરોપીઓને રંગેહાથ પકડી પાડ્યા અને આરોપીના કબજામાંથી ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો રિકવર કરવામાં આવી. ત્યારબાદ આરોપીની હાજરીમાં વિગતવાર પંચનામું કરવામાં આવ્યું હતું અને સદર ફિનોપ્થલિન

પાવડર વાળી કરન્સી નોટો પણ જમ કરવામાં આવી હતી. જો કે, તેમને હોસ્ટાઈલ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમણે સરકારી પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું ન હતું. ઉલટતપાસમાં, તેમણે કબૂલ કર્યું છે કે આરોપીઓએ ક્યારેય તેમની પાસે ગેરકાયદેસર બક્ષિસની માંગણી કરી ન હતી અને ફરિયાદમાં શું લખ્યું હતું તેનાથી તેઓ અજાણ હતા. તેમણે વધુમાં અંક-૫૪ વાળી ફરિયાદના આખી વિગતો નકારી કાઢી હતી, પરંતુ સરકારી પક્ષ આરોપી નંબર ૧ તરફથી માંગણી અંગે અંક-૫૪ ની આખી વિગતો સાબિત કરવામાં સખત રીતે નિષ્ફળ ગયો હતો.

૧૬. પી.ડબલ્યુ. ૨ નવીનભાઈ ચોરાણી પંચ નંબર ૧ એ જુબાની આપી છે કે તેઓ વલસાડ ખાતે કલેક્ટરની કચેરીમાં કલાર્ક તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને રેડ પાડતા પહેલાં ટ્રેપમાં પંચ તરીકે કામ કરવા માટે સરકારી પક્ષ દ્વારા તેમની માંગણી કરવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે તેઓ એસીબી ઓફિસે ગયા હતા અને ત્યારબાદ તેમને ફરિયાદી સાથે પરિચય કરાવવામાં આવ્યો હતો અને રેડ કેવી રીતે પાડવામાં આવશે અને એન્થ્રેસીન પાવડર કેવી રીતે લગાવવો અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો પ્રયોગ કેવી રીતે કરવો તેની વિગતવાર માહિતી સમજાવવામાં આવી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે તેમને ફરિયાદી સાથે જવા અને તેમની વચ્ચે શું વાતચીત થઈ તે સાંભળવાની સૂચના આપવામાં આવી હતી અને બાકીના સભ્યોને ટ્રેપના સ્થળની બહાર

ઘટના જોવા માટે નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે ટ્રેપના દિવસે, તેઓ ફરિયાદી અને અન્ય સભ્યો સાથે એસ. ટી. બસ સ્ટેન્ડ મહુવા પહોંચ્યા પરંતુ આરોપી નંબર ૧ ત્યાં ન હતા અને તેઓ તેમની રાહ જોઈ રહ્યા હતા. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે ૩ થી ૪ કલાક પછી, આરોપી નંબર ૧ ત્યાં તેમની મોટરસાઈકલ પર આવ્યા અને ફરિયાદીને બોલાવ્યા અને ફરિયાદીએ તેમને કહ્યું કે તેઓ અગાઉ સંમત થયા મુજબ સદર રકમ લાવ્યા છે અને ત્યારબાદ આરોપી નંબર ૧ એ તેમને તેમની દુકાનમાં આરોપી નંબર ૨ ને સદર રકમ સોંપવા માટે નિર્દેશ આપ્યો, જેની પર ફરિયાદીએ સદર ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો આરોપી નંબર ૨ ને સોંપી દીધી. ત્યારબાદ, અગાઉ નક્કી કર્યા મુજબ, ટ્રેપિંગ પાર્ટીના અન્ય સભ્યોને પૂર્વ-આયોજિત ઈશારો આપવામાં આવ્યો હતો અને એસીબીના માણસો ત્યાં આવ્યા અને સામાવાળાઓ આરોપીઓને રંગેહાથ પકડી પાડ્યા. ત્યારબાદ, સામાવાળાઓ આરોપીઓની હાજરીમાં પંચનામું કરવામાં આવ્યું હતું અને સદર ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો જપ્ત કરવામાં આવી હતી. જો કે, તેમની ઉલટતપાસમાં, તેમણે કબૂલ કર્યું છે કે અલ્ટ્રાવાયોલેટનો ટેસ્ટ હકારાત્મક મળી આવ્યો હતો. તેમણે કબૂલ કર્યું છે કે જ્યારે ફરિયાદી આરોપી નંબર ૨ ની દુકાન તરફ ગયા, ત્યારે તેઓ તેમની પાછળ ગયા અને જેવા ફરિયાદી ત્યાં પહોંચ્યા, તેમણે એસીબીના માણસોને પૂર્વ-આયોજિત ઈશારો કર્યો અને એસીબી ત્યાં પહોંચી ગઈ અને તેમની પૂછપરછ કર્યા વિના,

એસીબીએ સામાવાળાઓ આરોપીઓની અટકાયત કરી.

૧૭. પી.ડબલ્યુ. ૩ ચંદ્રસિંહ જવાહરસિંહે જુબાની આપી છે કે તેમણે અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો ટેસ્ટ કર્યો હતો અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો ટેસ્ટ હકારાત્મક મળી આવ્યો હતો.

૧૮. પી.ડબલ્યુ. ૪ રમેશચંદ્ર ચિમનલાલે જુબાની આપી છે કે તેઓ એસીબી ઓફિસ, સુરત ખાતે પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર તરીકે ફરજ બજાવતા હતા અને તેમણે ફરિયાદીની ફરિયાદ નોંધી હતી. તેમણે વધુમાં જુબાની આપી છે કે તેમણે ટ્રેપનું આયોજન કર્યું હતું અને રેડ પાડતા પહેલાં ટ્રેપમાં પંચની નીમણૂક કરી હતી અને રેડ કેવી રીતે પાડવામાં આવશે અને એન્થ્રેસીન પાવડર કેવી રીતે લગાવવો અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો પ્રયોગ કેવી રીતે કરવો તેની વિગતવાર માહિતી આપી હતી અને ત્યારબાદ તપાસ હાથ ધરીને ચાર્જશીટ ફાઇલ કરી હતી.

૧૯. ઉપરોક્ત હકીકતલક્ષી પરિસ્થિતિના પૃષ્ઠભૂમિમાં અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના એકંદર પૃથક્કરણ પર, સરકારી પક્ષે ગેરકાયદેસર બક્ષિસના ત્રણ મુખ્ય મહત્વના ઘટકો સાબિત કરવા પડશે, એટલે કે માંગણી, સ્વીકાર અને ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટોની રિકવરી. જ્યાં સુધી ગેરકાયદેસર

બક્ષિસની માંગણી અને સ્વીકારનો સવાલ છે, ફરિયાદી ટ્રાયલ દરમિયાન હોસ્ટાઈલ જાહેર થયા છે અને તેમણે સરકારી પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, મહત્વના સાક્ષીઓ એટલે કે ફરિયાદી અને પંચોની જુબાનીઓમાંથી કંઈપણ બહાર આવતું નથી. બિનવિવાદિત રીતે, પી.ડબલ્યુ. ૧ ફરિયાદીએ અંક-૫૪ પરની ફરિયાદમાં દર્શાવેલ વિગતોનો અસ્વીકાર કર્યો હતો, પરંતુ સરકારી પક્ષ આરોપી નંબર ૧ ના ભાગે માંગણી અંગે અંક-૫૪ ની સંપૂર્ણ વિગતો સાબિત કરવામાં સખત રીતે નિષ્ફળ ગયો હતો.

૨૦. ઉપરોક્ત પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યાં સુધી ફરિયાદીના પુરાવાનો સવાલ છે, હાલના કેસમાં, ફરિયાદી પોતે જ પોતાની ઉલટતપાસમાં કબૂલ કર્યું છે કે આરોપી નંબર ૧ એ ક્યારેય તેમની પાસે ગેરકાયદેસર બક્ષિસની માંગણી કરી ન હતી. તેમણે એ પણ કબૂલ કર્યું છે કે તેમણે અગાઉ ખરીદેલા વાસણોની બાકી કિંમત પેટે આરોપી નંબર ૨ ને રૂ. ૫૦૦/- આપ્યા હતા. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, જો એવું સાચું માનવામાં આવે કે આરોપી પાસેથી ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો રિકવર કરવામાં આવી હતી પરંતુ તે સાબિત થતું નથી કે સદર રકમ ગેરકાયદેસર બક્ષિસ પેટે હતી. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, ગેરકાયદેસર બક્ષિસના મુખ્ય મહત્વના ઘટકો, એટલે કે માંગણી, સ્વીકાર અને રિકવરી હાલના કેસમાં ગાયબ છે અને જ્યાં સુધી ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી

કરન્સી નોટોની રિકવરીનો સવાલ છે, આરોપીના કબજામાંથી રિકવર કરાયેલી નોટો અર્થહીન બની જાય છે. જ્યાં સુધી ટ્રેપ સમયે ફરિયાદી સાથે ગયેલા પંચ નંબર ૧ ના પુરાવાનો સવાલ છે, તેમની ઉલટતપાસમાં, તેમણે કબૂલ કર્યું છે કે જ્યારે તેઓ ટ્રેપના સ્થળે પહોંચ્યા, ત્યારે આરોપી નંબર ૧ ત્યાં ન હતા અને તેઓ તેમની રાહ જોતા હતા અને જ્યારે આરોપી નંબર ૧ ત્યાં આવ્યા, ફરિયાદી સ્વેચ્છાએ આરોપી નંબર ૧ પાસે ગયા અને જણાવ્યું કે તેઓ પૈસા લાવ્યા છે, જેની પર આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદીને સદર રકમ આરોપી નંબર ૨ ને ચૂકવવા કહ્યું. તે બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, એવું જણાય છે કે સદર રકમ સોંપવા માટે તેમની વચ્ચે અગાઉ કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી.

૨૧. રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના એકંદર મૂલ્યાંકન પર, પંચ નંબર ૧ અને ફરિયાદીના મોંમાંથી આરોપીને ગુના સાથે જોડતી કોઈ ચોક્કસ હકીકત બહાર આવતી નથી. તેનાથી વિપરીત, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે ફરિયાદીએ આરોપી પાસેથી કેટલાક વાસણો લીધા હતા અને વાસણોની કિંમત હજુ પણ અદત્ત હતી અને ફરિયાદીની જુબાનીનો મુખ્ય સાર એ બહાર આવે છે કે તેમણે ઉપરોક્ત ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટો વાસણોની અદત્ત કિંમત પેટે સોંપી હતી અને લાંચ તરીકે નહીં.

૨૨. ઉપરોક્ત પ્રકારના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યારે માંગણી અને સ્વીકાર સાબિત થતા નથી જે ગેરકાયદેસર બક્ષિસ સ્વીકારવાના ગુનાને સ્થાપિત કરવા માટે મહત્વના ઘટકો છે અને તેના પરિણામ સ્વરૂપે, સામાવાળા આરોપી પાસેથી ટ્રેપમાં ફિનોપ્થલિન પાવડર વાળી કરન્સી નોટોની રિકવરી અર્થહીન બની જાય છે. આ બાબતને ધ્યાનમાં લેતા, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલ તારણ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ પુરાવા સાથે સુસંગત છે. તેથી, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળાઓ આરોપીઓ દ્વારા આવા તમામ કૃત્યો સાબિત કરવા માટે કોઈ ચોક્કસ અને નિર્ણાયક પુરાવાના અભાવે, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા નોંધાયેલ નિર્દોષ છૂટકારો ટકાવી રાખવા પાત્ર છે.

૨૩. ઉપરોક્ત પ્રકારના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, સરકારી પક્ષ આરોપી સામે કંઈપણ સાબિત કરવામાં સખત રીતે નિષ્ફળ ગયો છે અને જ્યાં સુધી માંગણી અને સ્વીકારનો સવાલ છે, રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓમાંથી કંઈપણ બહાર આવતું નથી અને ફરિયાદી અને પંચની જુબાનીઓમાંથી કંઈપણ બહાર આવતું નથી કે આરોપીએ લાંચની માંગણી કરી હતી અને સ્વીકારી હતી. તેને ધ્યાનમાં રાખીને, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે તારણો નોંધ્યા છે જેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૨૪ એ પણ એક સ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ છૂટકારાની અપીલોમાં, જ્યારે નીચલી કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો યોગ્ય અને વ્યાજબી જણાય, ત્યારે અપીલ કોર્ટે ચુકાદો ફરીથી લખવાની કે નવા કારણો આપવાની જરૂર નથી.

૨૫. પરિણામે, આ અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તદનુસાર, તેને રદ કરવામાં આવે છે. જામીન ખત, જો કોઈ હોય તો, રદ થાય છે. આર એન્ડ પી સત્વરે ટ્રાયલ કોર્ટને પાછા મોકલી આપવા. ભરેલો કોઈ દંડ, સત્વરે પરત કરવો. ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ નથી.

(આર. પી. ઢોલરિયા, ન્યાયમૂર્તીશ્રી)

અલી

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.